

Het Michi-Noeki-concept van start tot uitvoering

Vlnr: Irene Edzes, Vollmer+partners, Frans Geubel en Frederika de Vries, Michi-Noeki-vrijwilligers, bij de prijsuitreiking van de ZorgSaamWonen Award 2024

Tijdens het ZorgSaamWonen Congres 2024 werd het Michi Noeki-concept, een publieke halteplaats in de buurt, bekroond met de ZorgSaamWonen Award. Reden voor een diepere kijk op het concept. Waar startte het mee en hoe realiseer je zo'n specifiek concept in de praktijk? Architect Irene Edzes van Vollmer+partners blikt terug.

“We zochten naar voorbeelden van laagdrempelige, inclusieve ontmoetingsplekken en daarin waren de Japanse Michi-No-Eki's inspirerend. Eenzaamheid is een ingewikkeld en maatschappelijk gevoelig onderwerp dat je niet zomaar even 'oplost'. Door te zoeken naar heel laagdrempelige voorbeelden en door de focus niet op eenzaamheid te leggen, kom je tot plekken die fijn zijn voor iedereen. In het kielzog kun je op die manier ook iets betekenen voor mensen die zich eenzaam voelen.”

Hoe kwam je tot het Michi-Noeki-concept als oplossing voor de problematiek van eenzaamheid?

“Door zorgvuldig af te pellen wat er minimaal nodig is voor het maken van een infrastructuur die buurten toegankelijker maakt. Dus, kijken naar wat er al is. Dat hoeft je niet te maken. Wat dan overblijft was in de Groningse Oosterparkwijk het algemeen bekende tekort aan openbare toiletten en ook de afname van persoonlijk contact, door zelfscankassa's en het verdwijnen van aanleidingen voor ontmoeting zoals buurtwinkels, brievenbussen en bushaltes. In de basis bestaat Michi-Noeki uit toegankelijke routes en halteplekken met een toegankelijk toilet, een koffietafel, kitchenette, oplaadplekken

voor je telefoon of scootmobiel, buurtinformatie en een vriendelijk gezicht van gastheren/gastvrouwen.”

Heb je aanpassingen aan het concept moeten doen voor de uitvoering in Oosterparkwijk?

De halteplek is zorgvuldig gekozen en uitgewerkt, inspeland op de stedenbouwkundige en landschappelijke context. Het paviljoen staat rug-aan-rug met een ander paviljoen dat door DNArchitectuur en Vollmer+partners gelijktijdig met de Michi-Noeki is uitgewerkt. De paviljoens zijn verplaatsbaar en de aanwezigheid van kabels/leidingen in de grond hebben onder andere gevolgen gehad voor de fundering. Op de daken liggen zonnepanelen.”

Wat maakt het Michi-Noeki-concept uniek, wat biedt het wat andere concepten niet bieden?

“Michi-Noeki is een combinatie van fysiek en sociaal ontwerp. Het is een generiek concept dat telkens specifiek landt op de locatie. De vorm ligt niet vast: in de Oosterparkwijk is de eerste halteplek een nieuw paviljoen, maar het kan ook in een bestaand pand worden ingepast of bij een nieuwe ontwikkeling worden meegenomen. De toegevoegde waarde zit hem niet alleen in de halteplek als rustpunt, maar ook als plek waar bewoners in hun eigen buurt als gastvrouw/gastheer vanuit een actieve rol van betekenis kunnen zijn. Het concept is door ons gepatenteerd om te voorkomen dat iedere willekeurige koffiepauze zich Michi-Noeki kan noemen.”

Hoe zet je na deze ervaring een volgende Michi-Noeki op? Wat zijn je eerste leermomenten?

“We starten altijd met een stedenbouwkundige analyse en met een buurtwandeling met bewoners. Als we denken de meest kansrijke plekken in beeld te hebben, toetsen we dit bij de bewoners. De locaties moeten vooraf heel grondig worden gescreend om eventuele complicerende factoren goed in beeld te hebben; van boomwortels tot ruimtelijke claims. En natuurlijk moet er vooraf een goed team worden gevormd vanuit verschillende gemeentelijke domeinen en andere stakeholders.”

Wanneer komt de RUG met de eerste meetresultaten?

“Vanwege de vertraging met de oplevering, heeft het onderzoek ook wat vertraging opgelopen. In september is een nieuwe junior onderzoeker aan de slag gaan. Ik denk dat voorjaar 2025 realistisch is.”

Wat vind je tot slot nog belangrijk om te vertellen?

“Onbekend maakt onbemind. Ik ben ervan overtuigd dat koffietafelgesprekken tussen mensen die elkaar nauwelijks kennen, helpen om maatschappelijke polarisatie tegen te gaan. De openbare ruimte moet worden bewaakt en ingericht als een plek voor iedereen. Private claims op openbaar gebied en angst voor allerlei vormen van overlast houden veel initiatieven tegen. Daar wordt een stad niet aangenamer van. Het is mooi dat de Michi-Noeki een plek is waar een grote verscheidenheid aan mensen gebruik van maakt, jong en oud, nieuw in de wijk of geboren en getogen, met uiteenlopende culturele achtergronden, met -en zonder zorgvraag.”